

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4799/2021
23.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Катанић, адвокат из ..., против тужених мал. ББ, кога заступа законски заступник мајка ВВ и ВВ, обоје из ..., чији је пуномоћник Зора Радомировић Ettore, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању и уређењу личних односа и по противтужби за издржавање, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 177/21 од 12.05.2021. године, у седници одржаној 23.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 177/21 од 12.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1306/2020 од 29.01.2021. године, првим ставом изреке, прецизирани тужбени захтев тужиоца – противтуженог је делимично усвојен, другим ставом изреке, прецизирани противтужбени захтев мал. туженог – противтужиоца ББ и тужене – противтужиље ВВ је одбијен, трећим ставом изреке, измењена је пресуда Основног суда у Новом Саду П2 2763/2011 од 25.10.2011. године у ставу трећем изреке који се односи на висину доприноса оца, тужиоца – противтуженог у издржавању мал. ББ, туженог – противтужиоца, тако што је обавезан тужилац – противтужени да на име свог дела доприноса за издржавање свог сина мал. ББ, туженог – противтужиоца плаћа месечно износ од 12.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе (26.02.2018. године), па убудуће, све док за то буду постојали законски услови, доспеле рате одједном, а убудуће до 15. у месецу за текући месец, уплатом наведеног износа на рачун мајке, овде тужене противтужиље ВВ, као законске заступнице мал. детета. Четвртим ставом изреке, измењена је пресуда Основног суда у Новом Саду П2 2763/2011 од 25.10.2011. године у ставу четвртм изреке који се односи на начин одржавања личних контаката оца, овде тужиоца – противтуженог и мал. детета ББ и утврђено да ће се лични контакти оца са мал. дететом ББ одржавати по међусобном договору оца и мал. детета. Петим ставом изреке, одлучено је да свака станка сноси своје трошкове поступка. Шестим ставом изреке, ослобођен је тужилац – противтужени од обавезе плаћања трошкова судских такси у овом поступку. Седмим ставом изреке, одбијен је прецизирани противтужбени захтев мал. тужиоца –

противтуженог ББ и тужене – противтужиље ВВ, да се обавезе тужилац – противтужени да на име свог дела доприноса за издржавање мал. сина ББ плаћа месечно износ од 25.000,00 динара, и то почев од дана подношења противтужбе – 07.08.2018. године па убудуће док за то постоје законски услови, доспеле рате одједном сваког 01. до 05. у месецу за текући месец на текући рачун законске заступнице – мајке ВВ, са припадајућом законском затезном каматом од доспелости до исплате и измењена одлука о издржавању мал. ББ утврђена пресудом Основног суда у Новом Саду П2 2763/2011 од 25.10.2011. године, којом је тужилац – противтужени био обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање свог малолетног сина ББ плаћа месечно износ од 20.000,00 динара, као и захтев за трошкове поступка. Осмим ставом изреке, одбијен је део прецизираног тужбеног захтева тужиоца – противтуженог којим је тражено да се уреди начин одржавања личних контаката тужиоца – противтуженог са мал. дететом ББ, те да се у том делу измени пресуда Основног суда у Новом Саду П2 2763/2011 од 25.10.2011. године, на начин ближе наведен у овом ставу изреке, затим да се тужена – противтужиља ВВ обавезе да омогући остваривање личних односа између тужиоца – противтуженог и малолетног сина ББ на начин како је то одређено овом пресудом, у ком делу ће се изменити пресуда Основног суда у Новом Саду П2 2763/2011 од 25.10.2011. године, те да се тужена – противтужиља обавезе да у случају путовања мал. ББ са оцем у иностранство (ради боравка на мору, планини, у гостима и сл.), потпише и овери све потребне сагласности код надлежних државних и других органа, у ком делу ће се изменити пресуда Основног суда у Новом Саду П2 2311/2010 од 12.08.2010. године. Деветим ставом изреке, одбијен је део прецизираног тужбеног захтева тужиоца – противтуженог којим је тражено да се тужена – противтужиља ВВ обавезе да тужиоцу – противтуженом накнади трошкове поступка, са законском затезном каматом од пресуђења, до исплате. Десетим ставом изреке, одбијен је предлог тужиоца за издавање привремене мере да се усвоји предлог тужиоца и уреди начин одржавања личних контаката тужиоца – противтуженог са својим сином, овде туженим – противтужиоцем мал. ББ на начин ближе наведен у овом ставу изреке, као и захтев за трошкове поступка. Једанаестим ставом изреке, усвојен је предлог тужиоца – противтуженог за издавање привремене мере да се обавезе тужилац – противтужени да на име свог дела доприноса за издржавање свог мал. сина ББ, овде туженог – противтужиоца, плаћа месечно износ од 10.000,00 динара, почев од 13.01.2021. године, као дана подношења предлога, па убудуће до 15. у месецу за текући месец на рачун мајке, овде тужене.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 177/21 од 12.05.2021. године, првим ставом изреке, жалбе су одбијене и првостепена пресуда у побијаном делу којим је усвојен тужбени захтев за промену висине издржавања, одбијен тужбени и противтужбени захтев, одбијен предлог за одређивање привремене мере и одлука о трошковима поступка је потврђена. Другим ставом изреке, одређено је да свака странка сноси трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, а у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник РС“

број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена и неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, Указивање ревидента на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није било предмет оцене овог суда, јер се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Новом Саду П2 2763/2011 од 25.10.2011. године, чија се измена тражи у овом поступку, малолетни тужени ББ, заједничко дете тужиоца и тужене ВВ, рођен је ...2007. године, поверен је туженој на самостално вршење родитељског права, тужилац је обавезан да доприноси његовом издржавању месечним износом од 20.000,00 динара, почев од 25.07.2017. године и уређени су лични односи малолетног туженог са тужиоцем током викенда, празника и годишњих одмора, у складу са споразумом родитеља. Тужилац је по занимању ..., незапослен је од 2012. године, остваривао је приходе од ..., које од марта 2020. године не остварује због пандемије корона вируса. Тужилац се са оцем бави ..., који је пензионер и који му финансијски помаже месечно износом од 10.000,00 до 15.000,00 динара. Тужилац од продаје меда месечно заради износ од 3.000,00 динара, а за подмирење трошкова узима и позајмице од пријатеља, не поседује непокретну имовину на своје име и не поседује аутомобил. Тужилац је дана 10.06.2019. године добио ћерку, која иде у вртић и за коју трошкови месечно износе 20.000,00 динара. Ванбрачна партнерка тужиоца има још једно дете узраста од десет година, запослена је и остварује месечна примања у износу од 55.333,84 динара, са децом живи у кући свог оца у ..., а тужилац део времена проводи са њима, а део са својим оцем у Тужилац доприноси издржавању малолетног туженог месечним износом од 10.000,00 динара. Малолетни тужени ББ похађа седми разред основне школе, одличан је ученик и тренира фудбал, иде на приватне часове из математике и немачког језика. Месечне потребе мал. туженог појединачно наведене за школске и ваншколске активности износе око 33.600,00 динара. Малолетни тужени живи са мајком у стану власништву тужене, која је по занимању ..., запослена је и остварује просечна месечна примања у износу од 66.047,78 динара, а додатне приходе остварује као ..., а помажу јој родитељи који су пензионери. Тужена нема друге непокретне имовине, не поседује аутомобил и нема обавезу издржавања других лица. Предлог надлежног органа старатељства је да би начин одржавања личних односа малолетног туженог са тужиоцем требало уредити у складу са жељом малолетног туженог да се са тужиоцем виђа по њиховом међусобном договору. Тужилац се у свом исказу изричито сагласио да се са мал.сином виђа по међусобном договору.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да је основан тужбени захтев за измену одлуке о висини доприноса за издржавање малолетног детета од стране тужиоца смањењем у досуђеном износу, у односу на ранију одлуку, као родитеља коме дете није поверено, док је у преосталом делу за издржавање тужбени захтев правилно одбијен, као и начину одржавања личних односа мал.детета са оцем према њиховом међусобном договору. Осим тога, правилна је и одлука о неоснованости тужбеног захтева за измену раније одлуке у погледу начина одржавања личних односа мал.детета са оцем на начин како је то ближе наведено у ставу осмом изреке првостепене пресуде.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Чланом 266. истог закона прописано је да у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбама члана 61. Породичног закона, уређени су лични односи детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком, када је то у најбољем интересу детета.

Наиме, најбољи интерес детета, којим је суд дужан да се руководи у спору за заштиту права детета (члан 3. Конвенције о правима детета и члан 6. Породичног закона) је правни стандард који чини неколико елемената процене и то узраст и пол детета, његове жеље и осећања, с обзиром на узраст и зрелост, емотивне потребе, што су нижестепени судови, а супротно ревизијским наводима, на правилан начин ценили и за своју одлуку дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд. Наиме, у овом случају нижестепени судови су пошли од налаза и стручног мишљења органа старатељства, правилно налазећи да је начин одржавања личних односа који је предложио орган старатељства у најбољем интересу малолетног детета и ценећи мишљење мал.детета у ситуацији када је способно да искаже своје мишљење и које се пред стручним тимом надлежног органа старатељства изјаснило да је његова жеља да се са оцем договара о начину виђења, а са чиме се и тужилац изричито сагласио. Код наведеног, и по оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених судова да су се у овом случају стекли услови за измену начина одржавања личних односа тужиоца са мал. дететом у односу на ранију одлуку, имајући у виду предлог надлежног органа старатељства, као и друге околности које се тичу узраста и пола детета, потреба детета, као и способност родитеља да задовољи потребе детета, имајући у виду да је овај начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем свакако подложен контроли од стране надлежног органа старатељства, све у циљу заштите интереса малолетног детета.

По оцени ревизијског суда, приликом одлучивања о захтеву тужиоца за измену раније одлуке у погледу висине доприноса за издржавање мал.детета, побијаном одлуком правилно су оцењене све релевантне околности, и то најпре потребе малолетног туженог ББ према његовом узрасту, усаглашене захтевима и условима средине у којој живи у време доношења нижестепених одлука, које су се повећале у односу на ранију одлуку, као и материјалне и породичне прилике оба родитеља, и у склопу наведеног њихове могућности да доприносе издржавању мал.туженог. Наиме, супротно ревизијским наводима, другостепени суд је ценио могућности тужиоца, као

дужника издржавања утврђене у складу са чланом 160. став 3. Породичног закона, имајући у виду да је тужилац тренутно незапослен и да има обавезу издржавања малолетне ћерке, да је здрав и радно способан, те да је у могућности да издржавању мал.туженог доприноси досуђеним износом. Код наведеног наводи ревизије тужиоца којима се указује да је одређени новчани износ превисоко одмерен, односно да не одговара околностима које се пре свега тичу могућности тужиоца, као дужника издржавања, оцењени су као неосновани.

Осталим ревизијским наводи тужиоца се указује на утврђено чињенично стање и исти не могу бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић